

MARKUS LINDSTRÖM är 13 år, har autism, lindrig utvecklingsstörning och ADHD. Med hjälp av sin kamera visar han världen genom ett annat filter. Nu ställs hans bilder ut på galleri i New York.

TEXT JOHAN NORBERG
FOTO MARKUS LINDSTRÖM

En dag i början av april ser jag något som sticker ut från Facebooks vanliga flöde.

Det är Håkan, en bekant till mig, som gjort ett inlägg, och han skriver:

”Min plastson Markus, alltså min frus son, är 13 år och har autism, lindrig utvecklingsstörning, språkstörning och ADHD. En skön kille, med andra ord. Jag såg att bilderna han tar med mobilen är väldigt speciella, så i höstas köpte jag en riktigt bra kamera åt honom. Ut och plåta så gör vi en sajt med dina bilder, sa jag. Sagt och gjort, sajten ligger ute. Jag såg en öppen inbjudan för konstnärer från Van der Plas Gallery

UNG FOTOGRAF
Markus, bara 13 år, fick ställa ut sina bilder på ett galleri i New York.

på Manhattan. Tänkte, fan jag skickar in Markus bilder tillsammans med en presentation av honom. Efter ett par dagar fick vi ett mail som ►

En *EGEN BLICK* på världen

FOTO MARTIN STENMARK

► började: *Markus, we are big fans of your work...* Tror du inte jäkeln kom med och ska hänga fem bilder i NYC?! Vernissage den 23 april. Vi åker dit."

När de är åter i Sverige träffas vi i familjens lägenhet i Stockholm. Markus själv pratar inte så mycket och ber i stället mamma Adriana och Håkan att berätta om resan. Trots att de tittat på sevärdheter som exempelvis Frihetsgudinnan är det främst annat Markus har lagt märke till, annat än det man förväntar sig från någon som besöker New York för första gången.

"Sista dagen hade vi wi-fi" och "vi åt pancakes". I stället för att dra för stora växlar på hans handikapp kan man också säga att det är ganska typiska kommentarer, som från vilken 13-åring som helst.

Men Markus är inte som vilken 13-åring som helst när han fotograferar. Han är opåverkad av den tradition som säger vad som är rätt vinkel, motiv och komposition. Sättet han iakttar världen på ger, när man ser många bilder samlade på hans hemsida, ett enhetligt intryck. Man förstår att det inte är något slumpmässigt

fotograferande.

– Nej, han är väldigt noga med motiv, berättar Håkan, som var den som lade märke till Markus första bilder i hans iPhone.

– Jag såg både på bilderna och när han fotograferade att det var något speciellt. Han var så koncentrerad och kunde komma med en bild på en brädbit som han tyckte var fin, eller någon annan pryl, sådant som ingen annan lägger märke till.

Efter att Håkan skickat bilderna till Van der Plas Gallery blev alltså Markus inbjuden att ställa ut i New York. Jag ringer upp galleriägaren Adriaan van der Plas för att fråga vad det var han fastnade för.

– Bilden som först fängade mitt intresse var hans självporträtt. Klarheten i uttrycket var verkligen imponerande, särskilt för någon i hans ålder. Hans hängivenhet till vad han vill förmedla är enastående.

Hur skiljer sig bilderna från andra fotografers?

– De är spännande eftersom de visar världen genom ett annat filter. Han är exakt och koncis i sin

**MARKUS VÄRLD
I bilderna
intill har Markus
formulerat egna
bildtexter.**

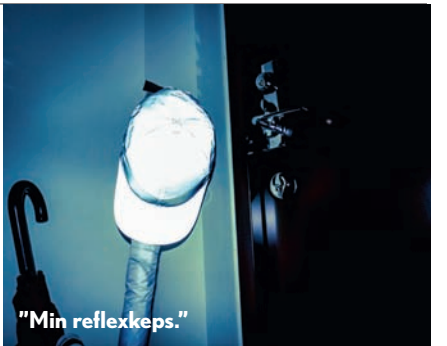
"Jag vet att det var nära Svampen."

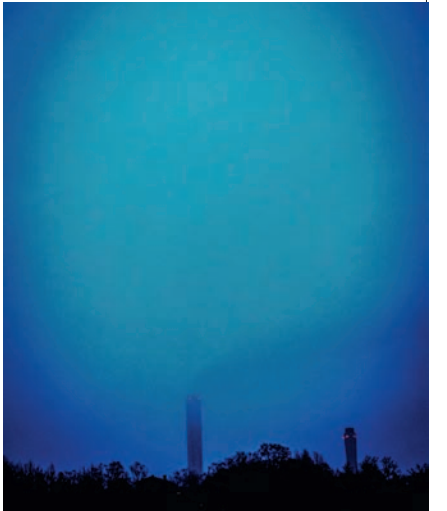
"Jag tog kort på en tidning på spåret."

"Tant med läppstift som mamma."

"Min reflexkeps."

► användning av linsen, och det är verkligen inget man kan förvänta sig av en tonåring. **Tror du att hans autism skapar ett unikt sätt att se på saker, välja motiv?**

– Hans handikapp påverkar definitivt hur han samspelar med världen. Markus är beslutsam, vet vad han gillar och inte. När vi förberedde utställningen bestämde han sig för – inte bara att magneter skulle vara bäst för att montera bilderna på väggen, utan också att de borde vara av silver. Han vet vad som ser bra ut, kanske för att hans autism filtrerar världen i olika ytterligheter för honom. Med det sagt vill jag inte tillskriva handikappet hans begåvning, vilket skulle vara ganska reducerande. Hans sätt att uttrycka sig är exakt, intuitivt och moget. Det är verkligen imponerande. Bilderna hängde bredvid etablerade konstnärers verk, och Markus bilder klarade sig väl på egen hand i jämförelse.

Och hur var det att möta Markus?

– Det var fantastiskt eftersom det ju var hans självporträtt som fascinerade mig först. Han var precis samma person som den han projicerar i sina fotografier. Hans familj var underbar, så fina och stödjande. Med sådana människor i sin ringhörna kommer han att gå långt. De har låtit ett barn med en potentiellt tragisk och komplex sjukdom leva ett fullgott liv, relativt obehindrat av komplexiteten i hans sjukdom.

Resultatet av resan blev att Markus nu kommer att finnas på galleriets hemsida. Adriaan van der Plas vill att han fortsätter att skicka bilder. Kanske blir det en soloutställning så småningom.

Det var en omtumlande resa till New York, men nu är Markus hemma och går i skolan som vanligt. När vi sitter i soffan och pratar ber jag honom visa sin kamera. Han hämtar den och tar en bild på mig, något som är ett undantag, berättar Håkan:

– Han vill inte gärna ha ögonkontakt och tar väldigt sällan bilder på människor. Det är mest prylar och former.

I New York fastnade han för de klassiska röda vägkonerna av plast, och det var dem han fotograferade mest under resan. Minneskortet i kameran är fullt av vägkoner i olika situationer.

– De var jättefina, säger Markus tyst. ■

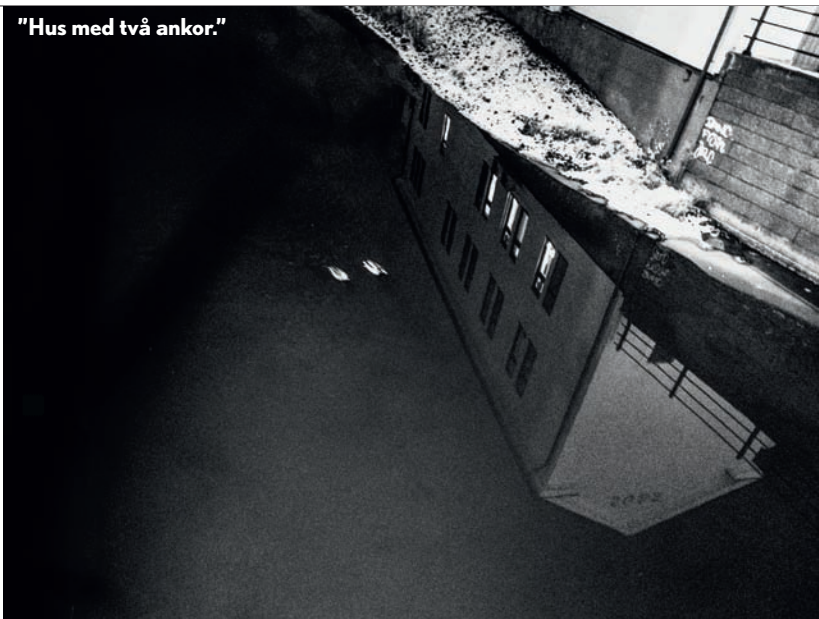
Fotnot: Se vägkonerna och andra av Markus bilder på markuslindstrom.com.

EN EGEN BLICK
"Markus, we are big fans of your work", skrev galleristen i New York.

"En kyrka i Barcelona som inte är klar."

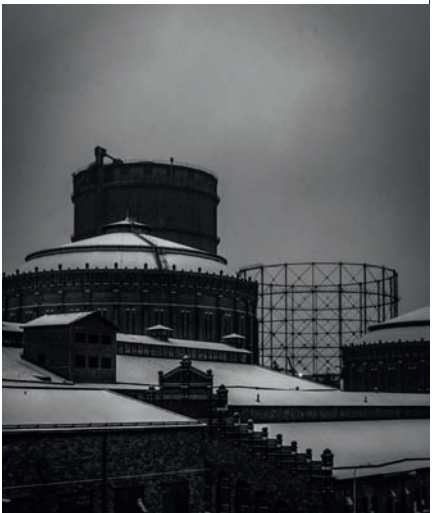
"Hus med två ankor."

"En cigarett till någon."

"Håkan och mamma."

"Doris och Johan, som skrev texten." (Doris är basen, reds. anm.)

